

ما برای دین یا دین برای ما؟

یکی از پرسش‌های مهم در حوزه دین پژوهی، این است که آیا دین برای خدمت به انسان آمده یا این انسان است که باید در خدمت دین باشد؟ برای آنکه این بحث به درستی فهمیده شود، ابتدا باید روشن کنیم وقتی از دین، انسان و خدا کردن یکی برای دیگری سخن می‌گوییم، دقیقاً درباره چه چیزی سخن می‌گوییم. گاهی اختلاف‌ها نه از استدلال‌ها، بلکه از همان تعریف‌های اولیه شروع می‌شود. درباره تعریف دین، دیدگاه‌های گوناگونی وجود دارد. علامه طباطبائی، دین را «سبک زندگی» معرفی می‌کند؛ یعنی مجموعه‌ای هماهنگ از باورها و رفتارها که مسیر زندگی انسان را تعیین می‌کند. استاد شهید مطهری نیز دین را یک «مکتب» می‌داند؛ یعنی طرحی جامع با جهان بینی و ایدئولوژی. جهان بینی، نگاه انسان به هستی و جایگاه خویش است و ایدئولوژی، برنامه عمل مبتنی بر آن جهان بینی. بنابراین دین فقط مجموعه‌ای از گزاره‌ها یا توصیه‌های اخلاقی برآکنده نیست، بلکه نقشه راهی است که هدفش رساندن انسان به کمال و سعادت واقعی اوست.

شهوت سرکوب‌گر

یکی از شبهه‌هایی که امروز نسبت به مسئله عفت و خویشتن داری مطرح می‌شود، این است که گفته می‌شود «کنترل شهوت، نوعی سرکوب‌گری است و همین سرکوب‌ها، موجب اختلالات روانی می‌شود». گاهی این تصور به جوان منتقل می‌شود که اگر خود را در برابر خواسته‌های جنسی کنترل کند، دچار بیماری روانی یا عقده می‌شود؛ اما واقعیت، دقیقاً برعکس است. برای فهم این مسئله، لازم است ابتدا به یک نکته ساده و بدیهی توجه کنیم. انسان، موجودی از غریزه‌ها و میل‌هاست و این میل‌ها اغلب در صورت‌رها شدن، به افراط و زیاده روی گرایش دارند. مثال ساده آن، میل به خوردن است. اگر انسان به میل خوردن، آزادانه میدان دهد و هرچه خواست و هر مقدار خواست مصرف کند، نتیجه‌اش نه لذت، بلکه بیماری، چاقی مفرط، اختلالات کوارشی و حتی افسردگی است. آیا در اینجا اگر پزشک به ما بگوید کمتر بخوریم، ما را «سرکوب شده» خطاب می‌کند؟ یا می‌گوید این کار دلیل سلامت و قدرت نفس توست؟

حجاب، حقی الهی فراتر از رضایت انسان‌ها

یکی از مهم‌ترین شبهاتی که در فضای فکری امروز درباره حجاب مطرح می‌شود، این است که چرا پوشش زن باید الزامی باشد و چرا نمی‌توان آن را به انتخاب شخصی افراد واگذار کرد؟ بسیاری می‌پرسند: اگر زنی خود مایل به رعایت حجاب نباشد، یا خانواده‌اش نیز با او موافق باشند، چه ضرورتی دارد که دین یا قانون بر این امر یافشاری کند؟ در تمدن غرب، محور ارزش‌ها، «خواست انسان» است. هرکس مالک تن خود شمرده می‌شود و می‌تواند با بدنش هرگونه رفتار کند؛ به شرطی که رضایت طرفین حاصل شود. به همین دلیل، در بسیاری از کشورهای غربی، اگر زن شوهردار، رابطه نامشروعی برقرار کند و شوهرش رضایت دهد، قانون او را مجرم نمی‌داند؛ اما در نگاه اسلام، معیار، «رضایت خدا» است؛ نه «رضایت انسان». زن و مرد، هر دو امانت‌دار خداوندند و باید از حدود او پاسداری کنند. در نظام الهی، کرامت زن و حرمت او، از جنس حق‌الله است؛ یعنی حقی که با رضایت افراد، ساقط نمی‌شود. اگر تمام دنیا بر بی‌حجابی توافق کنند، باز هم حقیقت الهی، تغییر نمی‌کند؛ زیرا این حکم از جانب کسی صادر شده که مالک انسان و آفریننده فطرت اوست.

وبسایت: www.Shobhe.pasokh.org کانال ایتا: @shobahat_mag

pasokh.org spasokh.com wikipasokh.com pasokh.tv shobhehajouhi.ir

شبهات

شبهه‌شناسی | گفتمان‌سازی و پاسخ‌گویی

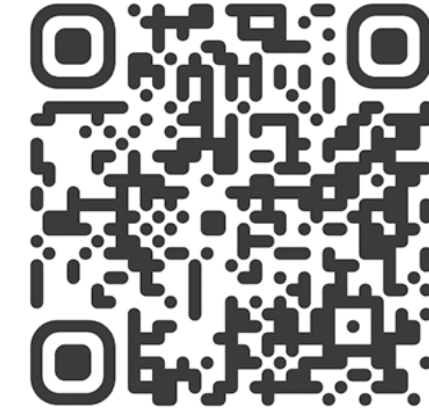
ماهنامه ویژه پویش مطالعاتی دانشجویان و طلاب جوان
مرکز مطالعات و پاسخ‌گویی به شبهات (حوزه‌های علمیه)
شماره چهل و یک | آبان‌ماه ۱۴۰۴

۴۱

منتشر شد

شروع کننده دشمنی

بررسی رفتارهای خصمانه آمریکا در تاریخ معاصر کشورمان، به خوبی بیانگر آن است که دشمنی آمریکا با کشور ما به مسائلی مانند تسخیر سفارت آمریکا توسط دانشجویان پیرو خط امام ارتباط نداشته و به سالیان بسیار قبل از این ماجرا بازمی‌گردد. کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ ترسیم نمونه‌ای از دخالت آمریکا و دشمنی این کشور با جمهوری اسلامی است. آمریکا حتی در روزگاری که حکومت وابسته آنان در کشور ما بر سرکار بود، با تحمیل قانون استعماری کاپیتولاسیون، زیاده خواهی و خوی سلطه جویانه خود را با ارائه چنین طرحی، آشکار نمود و نشان داد که برای عزت و استقلال مردم این مرز و بوم، ارزشی قائل نیست. کویلر یانگ، استاد دانشگاه پرینستون آمریکا معتقد است که «کاپیتولاسیون، اشتباه فاجعه‌ای برای منافع آمریکا در ایران بود و این قانون سنگین، به عنوان نشانه فاحش امپریالیسم تفسیر می‌شد؛ با این همه، ما برای اجرای آن یافشاری کردیم».

پرچم‌دار کلام

در خدمت تمدن و پاسخ‌گویی به شبهات

این نوشتار، روایت یکی از برجستگان تاریخ حوزه علمیه است که در قید حیات است و ظرفیت‌های عظیمی برای بهره‌گیری دارد؛ عالمی که در پاسخ‌گویی به شبهات کلامی و اعتقادی، به صورت نظام‌مند عمل کرده است؛ کسی که فراتر از پاسخ‌های موردی، بنیان‌های فکری و نهادی برای تولید پاسخ‌های مستدل و قابل عرضه در جامعه اسلامی ساخته است؛ یعنی آیت‌الله استاد جعفر سبحانی. آیت‌الله جعفر سبحانی را باید در سنتی قرار داد که هم به عقلانیت کلامی وفادار است و هم بر ضرورت تولید ساختارهای معقول برای پاسخ‌دهی تأکید دارد. او در پی ایجاد چارچوبی برای فهم و پاسخ به شبهات بوده است؛ چارچوبه‌ای که از منطق و فلسفه کلامی بهره می‌گیرد و سعی می‌کند پرسش‌های نوظهور را با ابزارهای نوین استدلالی، پاسخ دهد.

شکلات دست‌های بریده

در ویتترین شکلات فروشی‌های شبک بروکسل و آنتورپ، میان طعم‌های برطرقدار وانیلی و فندق، گاهی نامی عجیب و هولناک به چشم می‌خورد: «شکلات دست‌های بریده»!

برای مشتریانی که از تاریخ بی‌خبرند، این نام، ممکن است تنها یک جذابیت عجیب داشته باشد؛ اما برای آنانی که می‌دانند، این نام، زخم‌کهنه و عمیقی است بر چهره تاریخ استعمار و یادآور یکی از تاریک‌ترین و خون‌بارترین فصول سلطه اروپا بر آفریقا....

شکلات دست‌های بریده، آیینی‌ای است در برابر تمدن غرب که ادعای حقوق بشر و برتری اخلاقی دارد و این پرسش را مطرح می‌کند که چگونه یک ملت می‌تواند گذشته خود را به راحتی در قفسه‌های سوپرمارکت بچیند، آن را ببیند و در نهایت بخورد و هضم کند.

شکلات دست‌های بریده، از خون واشک ۱۰ میلیون نفری می‌گوید که قربانی طمع بی‌پایان و نژادپرستی نظام‌مند شدند و این، داستانی است که هیچ شکلاتی، هرچند هم که لذیذ باشد، نمی‌تواند طعم تلخ آن را بپوشاند.

روش برچسب‌زنی در جنگ روانی

روش برچسب‌زنی، یکی از رایج‌ترین و موثرترین روش‌ها در جنگ روانی است که هدف آن، شکل‌دهی به افکار عمومی و تغییر نگرش‌ها نسبت به یک فرد، گروه، ایده یا حتی یک کشور است. در این روش، با استفاده از کلمات و عبارات خاص و غالباً دارای بار ارزشی منفی، سعی می‌شود یک تصویر مشخص و اغلب مخدوش از هدف، ایجاد شود. این برچسب‌ها به سرعت در ذهن مخاطب جای می‌گیرند و به مرور زمان، به عنوان «حقیقت»، پذیرفته می‌شوند؛ حتی اگر شواهد کافی برای اثبات آنها وجود نداشته باشد.

